

VAL TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE I NACKA 2026

***Analys av valenkätsvar 2026 – Vad tycker
Nackas partier om natur, klimat och miljö?***

Naturskyddsföreningen i Nacka har tillsammans med Boo Miljö- och Naturvänner och Saltsjöbadens Naturskyddsförening tillfrågat partierna i Nacka kommunfullmäktige, inför valet 2026, hur de ställer sig i ett antal aktuella frågor om klimat och trafik, natur och exploatering.

Tillbakablick på 2022 års valenkät

Innan vi går in på resultatet av valenkäten 2026 är det värdefullt att se tillbaka på resultatet av valenkäten från 2022. Vi ställde då bland annat frågor om partierna ville tillsätta en klimatkommitté, inrätta en klimatkommitté, sänka parkeringstalen och arbeta för mobilitetsåtgärder i hela kommunen, om de ville att etapp 2 och 3 i Trolldalen inte skulle genomföras, att Svindersberg lämnas orört, att Ramsmora skyddas som naturreservat och att planerna på en marina i Skutviken läggs ned. En majoritet av partierna var negativa eller svarade ”ingen åsikt” på samtliga av dessa frågor.

Trots partiernas nej-svar i enkäten har i stort sett alla dessa ambitioner blivit verklighet under mandatperioden 2022-2026. Det blev visserligen ingen klimat- och miljökommitté, men kommunstyrelsens miljöutskott fick utökade befogenheter och en klimatkommitté har tillsatts. I detaljplaneringen ser vi att kommunen försöker få ner parkeringstalen samt inför mobilitetsåtgärder för att minska biltrafiken. Planerna på en stor marina i Skutviken har lagts ner. Trolldalen, utanför planområdet för Henriksdalsbacken, samt Ramsmora ingår nu i de områden som ska skyddas långsiktigt som naturreservat eller biotopskyddsområde. Vi vill också framhålla att en majoritet av partierna var positiva till reservatsbildning av Skuruparken, men Allianspartierna (M, C, L och KD) var negativa till att bilda reservat. Nu ingår Skuruparken i de områden som ska utredas för att skyddas, visserligen är förslaget naturvårdsavtal, men vi ser det som ett första steg på vägen till ett långsiktigt skydd för Skuruparken.

I 2022 års valenkät fanns en stor enighet om att arbeta för att bevara naturvärden i Erstavik och att ta fram ett naturvårdsprogram. Under denna mandatperiod har kommunen skrivit naturvårdsavtal med Erstavik om skydd av skog, och Nacka har fått en naturvårdsplan.

Utöver detta vill vi framhålla att kommunen antagit ett ambitiöst klimat- och miljöprogram under mandatperioden och genom våtmarkspaketet satsat på våtmarker i kommunen samt låtit göra en ekosystemtjänstanalys för hela kommunen.

Vid valet 2022 förlorade Allianspartierna (M, C, L, KD) sin majoritet och behövde därför stöd av något ytterligare parti. Efter förhandlingar slöts ett avtal med Miljöpartiet om ett 25-punktsprogram där bland annat flera av de frågor vi tog upp i valenkäten togs med. Miljöpartiets vågmästarroll har varit avgörande för att driva natur-, miljö- och klimatarbetet framåt i Nacka.

Mest negativt under mandatperioden har varit att planeringen av vissa exploateringsprojekt fortsatt och att detaljplaner antagits, som enligt vår mening aldrig borde kommit till stånd, eftersom de får så stora negativa konsekvenser för natur och miljö. Det gäller bland annat

detaljplanerna för den så kallade Porschetomten (Verksamhetsområde vid Orminge trafikplats), utvidgningen av Kummelbergets verksamhetsområde och Henriksdalsbacken (Trolldalen) samt anläggandet av konstgräsplaner i Källtorp. Samtliga dessa planer går emot ambitionerna i klimat- och miljöprogrammet och naturvårdsplanen.

Stor enighet om natur- och klimatfrågor i 2026 års valenkät

I 2026 års valenkät ställde vi 22 konkreta ja- och nej-frågor till partierna samt en fråga om vilka utmaningar de ser med att genomföra klimat- och miljöprogrammet. Frågorna har formulerats så att ett ja-svar är det svarsalternativ som gynnar klimat, miljö och natur.

Vi har, som tidigare nämnts, märkt en ambitionshöjning inom natur, klimat och miljö under den pågående mandatperioden och flera bra och viktiga underlagsdokument till den kommunala verksamheten har tagits fram eller uppdaterats. Våra enkätfrågor har valts ut utifrån att dessa underlag ska bli verklighet och att natur-, klimat- och miljöarbetet ska fortsätta att utvecklas.

På de 22 ja- och nej-frågorna är det en klar majoritet ja-svar inom enkätens samtliga tre delar: klimat och trafik, natur samt exploatering. Det är till exempel mycket positivt att det finns en bred majoritet för att ta fram ett åtgärdsprogram för att stärka de svaga sambanden i grönstrukturen. Likaså är det positivt att partierna vill fortsätta arbetet med att öka arealen och antalet skyddade naturområden samt att ge ökade resurser till naturvården i kommunen.

Vi ser också med glädje på att frågan om att inrätta en tjänst för rådgivning om biologisk mångfald och odling stöds av en majoritet av partierna liksom även frågan om att avsätta fler områden med odlingslotter i Nacka.

Eftersom vi fått en stor majoritet ja-svar, så förväntar vi oss att Nacka kommuns arbete med natur- och klimatfrågor kommer fortsätta att utvecklas, oavsett vilken majoritet det blir efter valet.

Tre partiskiljande frågor

Endast tre frågor är tydligt partiskiljande: det handlar om att prioritera kollektivtrafiken, att avbryta planerna på Östlig förbindelse och frågan om att dra tillbaka detaljplanen för Ryssbergen i dialog med markägarna.

Prioritera kollektivtrafiken

När det gäller frågan om att prioritera kollektivtrafiken är de flesta partierna positiva, men många anger dock i sina kommentarer, att det är viktigt med framkomlighet för alla trafikslag. Både Moderaterna och Socialdemokraterna skriver i sina kommentarer att om kollektivtrafiken förbättras och tar andelar från biltrafiken, så blir det en vinst för de som ändå behöver ta bilen. Det är just detta vi så länge har försökt att förmedla, att förbättrad kollektivtrafik och cykelmöjligheter gynnar nyttotrafik och de Nackabor som verkligen

behöver använda bilen. Även Centerpartiet nämner i sin kommentar, att om cykelmöjligheterna förbättras ökar framkomligheten för andra trafikslag. Däremot verkar de inte förstå att ökat vägutrymme för biltrafik enbart ökar biltrafiken ytterligare. Det är tydligt att flera partier har svårt att entydigt säga att de vill prioritera kollektivtrafiken, utan de säger istället att alla trafikslag är viktiga. Men det är kollektivtrafik/gång/cykel som behöver prioriteras, inte bara för att klara klimat- och miljöambitionerna, utan också för att det, som forskning och erfarenhet visar, skapar bättre och människovänligare samhällen samt att det gynnar samhällsekonomin.

Östlig förbindelse

Det är inga överraskningar i hur partierna svarat på frågan om att avbryta motorvägsplanerna. Miljöpartiet och Vänsterpartiet är de enda som inte vill ha motorvägen Östlig förbindelse. Samtliga övriga partier är för motorvägen, vilket inte överraskar. Centerpartiet var en gång i tiden mot Östlig förbindelse, eller Österleden som den kallades då, men vidhåller nu uppfattningen att den borde byggas. Nackalistan, som annars gärna profilerar sig som miljö-, natur- och klimatparti, visar i sitt svar att de prioriterar bilisternas önskemål före klimat och miljö. Enkätsvaren visar att de flesta partierna i Nacka fortfarande tror att mer vägutrymme minskar bilköerna och får trafiken att flyta bättre. Detta är dock tydligt motbevisat av årtionden av forskning om transporter och mobilitet. Det är fortfarande bara Miljöpartiet och Vänsterpartiet som visar att de förstår att mer vägutrymme inte går ihop med klimat- och miljöambitionerna och ett långsiktigt hållbarhetstänk.

Ryssbergen

När det gäller frågan om att dra tillbaka detaljplanen för Ryssbergen i dialog med markägarna säger M, S, C och KD nej. Partierna V, MP, NL och SD är positiva medan L ändå öppnar för att dra tillbaka detaljplanen om markägarna vill. Vi vill understryka att vi inte frågade om kommunen ensidigt skulle dra tillbaka detaljplanen, alltså köpa tillbaka byggrätter, vilket skulle kosta oerhört mycket, utan att tillbakadragandet av detaljplanen ska ske i dialog med markägarna. Vi ser det ändå som positivt att flera partier är öppna för vårt förslag.

Sammanfattning av resultatet av valenkäten 2026

Miljöpartiet gav 22 ja-svar, Vänsterpartiet 21 ja-svar, Nackalistan 20 ja-svar, Moderaterna och Centerpartiet 19 ja-svar, Socialdemokraterna 18 ja-svar, Liberalerna 16 ja-svar, Kristdemokraterna 14 ja-svar och Sverigedemokraterna 12 ja-svar. Jämfört med valenkäten 2022 är det flera partier som har en betydligt högre andel ja-svar 2026, det vill säga stödjer en positiv utveckling för natur, miljö och klimat. De tre toppkandidaterna är oförändrade från valenkäten 2022 (då V, MP, NL), men ordningen är lite ändrad (nu MP, V, NL). Det är bland de övriga partierna det skett en stor förbättring. Det är såklart mycket positivt och frågan är vad det beror på? Några faktorer vi tror har betydelse är, att medvetenheten har höjts kring klimat-, natur- och miljöfrågor, inte minst behovet av att klimatanpassa samhället till exempel genom att tillföra mer grönytor i bebyggda miljöer, där planeringsverktyget 3 +

30 + 300 kommer att bli centralt. Konjunkturen vad gäller byggandet har förändrats kraftigt och befolkningsprognoserna skrivs ner, vilket gör det lättare att säga ja till skydd av naturområden som tidigare föreslagits exploateras.

Partierna har även getts möjlighet att utveckla hur de ser på de utmaningar som väntar under kommande mandatperiod för att genomföra mål och ambitioner i Nacka kommuns Klimat-och miljöprogram 2025-2040. De flesta partierna visar i sina svar att de tar utmaningarna på allvar. Partierna anger mer eller mindre utförligt hur de vill möta utmaningarna med att genomföra klimat- och miljöprogrammet, men SD anger bara minskat byggande som åtgärd utan att ge några andra förslag på åtgärder. Föreningarna menar att oavsett hur mycket eller lite som byggs finns det många utmaningar som behöver adresseras. Vi noterar att Moderaterna och även Centerpartiet kopplar genomförandet av klimat- och miljöprogrammet till kommunens ekonomi. Om ekonomin blir sämre prioriteras genomförandet ner.

Vi förstår att man inte helt kan bortse från ekonomin, men samtidigt kan inte klimat- och miljöåtgärder skjutas på framtiden. Ju längre man väntar desto större och kostsammare åtgärder kommer man att behöva ta. Föreningarna menar att utmaningen för politiken är att ha en långsiktighet och uthållighet i klimat- och miljöarbetet, oberoende av tillfälliga konjunktursvängningar.

Ronny Fors, ordförande Naturskyddsföreningen i Nacka, augusti 2026.